

## ÖZET

Bu çalışmada 10 katılımcıya bir beyin görüntüleme tekniği olan fMRI düzeneğinde kendi seçtikleri en sevdikleri ve en sevmedikleri müzik örnekleri dinletilerek beyin görüntü verileri elde edilmiş ve daha sonra katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılarak müzik beğenilerine dair kültürel veriler elde edilmiştir. Bu anlamda iki ayrı disiplinler alan olan nöroloji ve etnomüzikolojinin kuramsal ve yöntemsel araçları kullanılarak, popüler müzik beğenisine dair elde edilen iki ayrı tipteki veri üzerinden karşılaştırmalı bir araştırma yapılmıştır. Tezin temel amacı popüler müzik beğenisine dair katılımcılardan elde edilen nörolojik ve kültürel verilerin uyumluluğunu araştırmaktır. Müzik beğenisi üzerine varolan çalışmalar bir tarafta psikoloji ve nöroloji gibi uygulamalı bilimler alanında, diğer tarafta da etnomüzikoloji ve kültürel çalışmalar gibi insan bilimleri alanında yapılan çalışmalardan oluşur. Bu çalışma bu iki ayrı disiplin alanının birikimlerinden faydalanması anlamında literatürdeki ilk çalışmalardan birisidir. Müzik beğenisi üzerine psikoloji ve nöroloji alanlarında yapılan çalışmalarda beğenin kültürel boyutları dikkate alınmamıştır. Ayrıca bu çalışmalarda müzik örnekleri için ağırlıklı olarak klasik batı müziği örnekleri kullanılmış ve bu örnekler de katılımcılar tarafından değil araştırmacılar tarafından belirlenmiştir. Bu tez çalışmasında ise beğenilen ve beğenilmeyen müzik örneklerinin hem katılımcılar tarafından seçilmesi hem de bu örneklerin popüler müzik örnekleri olması literatür açısından önemli yeniliklerdir. Katılımcıların fMRI görüntüleri SPM2 (<http://www.fil.ion.ucl.ac.uk/spm>) yazılımı ile istatistiksel olarak analiz edilmiştir. En sevilen ve en sevilmeyen müzik örneklerinin dinlenilmesine dair beyindeki beğeniyle ilişkili bölgelerde anlamlı aktivasyon farklılıkları bulunmuştur. Dinletilen müzik örnekleri üzerine katılımcılarla yapılan yüz yüze görüşmelerde de beğeni farklılıklarına dair anlamlı kültürel veriler bulunmuştur. Bu çalışmada popüler müzik beğenisi üzerine elde edilen nörolojik ve kültürel verilerin birbirini destekler nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.